

Sygn. akt I ACa 1626/13

I ACz 2466/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Władysław Pawlak
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek SSA Sławomir Jamróg (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy M. T.

przeciwko D. M. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 października 2013 r. sygn. akt I C 335/13

i na skutek zażalenia pozwanej od postanowienia tegoż Sądu z dnia 25 października 2013r. sygn. I C 335/13

I. **oddala zażalenie;**

II. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że po nazwisku (...) dodaje zwrot: „w odniesieniu do wierzytelności z tytułu podatku od środków transportu określonych w decyzjach Prezydenta Miasta T. z dnia 26 marca 2009r. nr (...), z dnia 26 marca 2009r. nr (...); z dnia 21 września 2006r. nr FN- (...), z dnia 21 września 2006r. FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. (...).B. (...), z dnia 6 czerwca 2006r. nr FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. nr (...).B. (...), z dnia 21 września 2006r. nr FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. nr (...), z dnia 18 października 2005r. nr FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. nr (...).B. (...), z dnia 24 maja 2006r nr FN- (...), z dnia 20 września 2006r. nr FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. nr (...).B. (...), z dnia 24 maja 2006r. nr FN- (...), z dnia 10 stycznia 2005r. nr FN- (...), z dnia 27 marca 2009r. nr (...).B. (...), z dnia 13 grudnia 2005r. nr FN/ (...), z dnia 2 czerwca 2004r. nr FN/ (...), z dnia 13 grudnia 2005r. nr FN- (...), z dnia 4 grudnia 2003r. nr (...), z dnia 2**

czerwca 2004r. nr (...), z dnia 11 stycznia 1999r. nr(...), w łącznej kwocie 35 413,92 zł stanowiącej należność główną, wraz z należnymi odsetkami”;

III. oddala apelację w pozostałej części;

IV. zasądza od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 4 500 zł (cztery tysiące pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. IACa 1626/13

I ACz 2466/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 17 kwietnia 2013 roku skierowanym przeciwko pozwanej D. M. (1), strona powodowa Gmina M. T. domagała się uznania za bezskuteczną w stosunku do strony powodowej umowy darowizny nieruchomości objętej księgą wieczystą (...), stanowiącej zabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,1067 ha, położoną w T. obręb (...), zawartej w dniu 21 października 2010 roku w Kancelarii Notarialnej w T. przed notariuszem R. K., rep. (...), dokonanej na rzecz D. M. (1). Strona powodowa wnosila nadto o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Podstawy swojego roszczenia strona powodowa upatrywała w art. 527 k.c. i art. 531 § 2 k.c. Powołując się na zawarte w art. 527 § 3 k.c. i art. 528 k.c. domniemania, Gmina M. T. wskazywała, że zostały spełnione przesłanki skargi paulińskiej, mającej zastosowanie także w odniesieniu do wierzytelności publicznoprawnych..

W odpowiedzi na pozew pozwana D. M. (1) domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania. Nadto pozwana złożyła również wniosek o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji ustalających zobowiązanie podatkowe.

Wyrokiem z dnia 16 października 2013r. sygn. akt I C 335/13 Sąd Okręgowy w Tarnowie uznał za bezskuteczną względem strony powodowej Gminy M. T. umowę darowizny nieruchomości stanowiącej zabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,1067 ha, położoną w T. obręb(...), objętej księgą wieczystą nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tarnowie, zawartą dnia 21 października 2010 roku w T. w Kancelarii Notarialnej Notariusza R. K., rep. A(...)przez D. G. i pozwaną D. M. (1) i zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 8.170 (osiem tysięcy sto siedemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 25 października 2013r. sygn. akt I C 335/13 Sąd Okręgowy w Tarnowie sprostował oczywistą omyłkę pisarską w tenorze wyżej powołanego wyroku poprzez wpisanie prawidłowego nazwiska zbywcy z umowy z dnia 21 października 2010r., Rep A Nr (...): (...) w miejsce błędnego (...). W uzasadnieniu Sąd wskazał, że z zaliczonego w poczet materiału dowodowego aktu notarialnego, szczegółowo opisanego w tenorze wyroku jednoznacznie wynika, iż to właśnie osoba o nazwisku (...), a nie (...) była stroną umowy uznanej za bezskuteczną.

Uzasadniając wyrok z dnia 16 października 2013r. Sąd Okręgowy wskazał, że przyjął za niesporne, że W. G. i D. G. są małżeństwem. Pozwana D. M. (1) jest matką D. G. i teściową W. G.. W skład majątku wspólnego W. G. i D. G. wchodziła m. in. nieruchomość stanowiąca zabudowaną działkę numer (...) o powierzchni 0,1067 ha, położona w T., obręb (...), objęta KW nr (...). 11 października 2010 roku W. G. darował przedmiotową działkę D. G. do jej majątku osobistego. Dnia 21 października 2010 roku D. G. darowała przedmiotową działkę swojej matce D. M. (1).

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że :

W. G., zięć pozwanej, z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej był płatnikiem podatku od środków transportowych. Na mocy decyzji administracyjnych wydawanych na przestrzeni lat 1999 – 2006, z których część została następnie zmieniona w 2009 roku, w ten sposób, że podwyższono W. G. wymiar podatku, zobowiązany on został zapłaty podatku w łącznej kwocie 55.495,32 złotych. Do 31 grudnia 2008 roku W. G. dobrowolnie uiścił podatek

w kwocie 9.382,80 złotych, z czego 7.664,40 złotych zostało zaliczone na kapitał, a 1.718,40 złotych na odsetki i koszty upomnień. Dnia 28 stycznia 2009 roku W. G. dobrowolnie uiszczył podatek w kwocie 3.164 złote, z czego 2.886 złotych zostało zaliczone na kapitał, a 278 złotych na odsetki. Na dzień 11 października 2010 roku W. G. naliczono odsetki za zwłokę w zapłacie zobowiązań podatkowych w łącznej kwocie 43.091,20 złotych. Mimo prowadzonych przez Urząd Miasta T. czynności celem wyegzekwowania od W. G. zaległych należności podatkowych, starania te w latach 2005 - 2011 nie odnosiły rezultatu. Wnioskiem z dnia 2 lipca 2013 roku skierowanym do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w T. W. G. zwrócił się o stwierdzenie nieważności niektórych decyzji ustalających mu wymiar podatku od środków transportowych. W. G. nie posiada obecnie żadnego majątku, nie ma żadnych rachunków bankowych, oficjalnie nie pracuje – pomaga jedynie żonie w prowadzeniu firmy, która zajmuje się transportem towarów. Wobec faktu, iż pozwana nie kwestionowała istnienia umów z 11 i 21 października 2010r. Sąd uznał ich zawarcie za bezsporne. Sąd Okręgowy przyjął wiarygodność przedłożonych przez stronę powodową kserokopii decyzji administracyjnych potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez pracownika Urzędu Miasta T.. Zdaniem Sądu kserokopia poświadczona za zgodność z oryginałem stanowi dokument prywatny, stanowiący dowód złożenia przez podpisaną na kserokopii osobę oświadczenia o istnieniu dokumentu urzędowego – decyzji administracyjnej. Uwzględniając fakt, że sam dłużnik – W. G. zeznał, że ciężą na nim niezrealizowane obowiązki podatkowe, jak również treść innych, przedstawionych przez stronę powodową dokumentów prywatnych i urzędowych (w tym zestawienie zobowiązań z tytułu podatku oraz zestawienia odsetek), które to dokumenty nie były przez pozwaną kwestionowane, Sąd ustalił, że strona pozwana jest wierzycielem W. G. z tytułu niezapłaconych podatków. Fakt wydania więc decyzji podatkowych nie budził wątpliwości Sądu pierwszej instancji..

Wobec takich ustaleń Sąd ten odwołując się do treści art. 527 § 1 i 2 k.c. wskazał, strona powodowa wykazywała, iż jest wierzycielem W. G. z tytułu niezapłaconego podatku od środków transportu. Sąd Okręgowy wskazał, że jako sąd powszechny związany jest skutkami prawnym orzeczeń organów administracyjnych. Zasada ta wynika z prawnego rozgraniczenia drogi sądowej i drogi administracyjnej, czego wyrazem są przepisy art. 2 § 3 k.p.c. i art. 16 k.p.a. Brak jest podstaw do przyjęcia, że decyzje wydane przez Prezydenta Miasta T. w odniesieniu do W. G., określające wysokość zobowiązania podatkowego są aktami nieistniejącymi (pozornymi), wydanymi przez organ oczywiście niewłaściwy lub bez zachowania jakiegokolwiek procedury czy bez jakiegokolwiek podstawy prawa materialnego administracyjnego. Prezydent Miasta T. jest na mocy art. 8 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. 2012 r. poz. 749 ze zm., dalej ordynacja podatkowa) organem podatkowym. Z kolei stosownie do art. 8 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku (tekst jedn. Dz. U. 2010 r. Nr 95 poz. 613) środki transportowe podlegają opodatkowaniu. Tym samym Prezydent Miasta T. był władny wydawać w stosunku do W. G. decyzje administracyjne określające mu wymiar podatku od środków transportowych. Prawidłowość wskazanych ostatecznych decyzji może nastąpić w postępowaniu administracyjnym. W. G. skorzystał z tego uprawnienia składając do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w T. nadzwyczajne wnioski o stwierdzenie nieważności decyzji. Decyzje te jednak są ostateczne co wskazuje, iż nie przysługuje od nich odwołanie w administracyjnym toku instancji (art. 16 § 1 zd. pierwsze k.p.a.). Postępowanie administracyjne w sprawie ustalenia obciążenia podatkowego W. G. jest więc zakończone i brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zawieszenie postępowania. W. G. przeniósł jeden ze składników majątku wspólnego do majątku osobistego żony. Zdaniem Sądu pierwszej instancji mając na względzie charakter łączącej małżonków wspólności ustawowej, brak było podstaw by czynność darowizny podzielić na części i dopuszczalne było uznanie za bezskuteczną czynności dokonanej przez dłużnika także wówczas, gdy przedmiot tej czynności wchodził do wspólności majątkowej małżeńskiej (w tym poglądzie Sąd Okręgowy odwołał się do wyroku SN z 6 czerwca 2003 roku, IV CKN 204/2001). Biorąc pod uwagę, że W. G. rozporządził swoim majątkiem w drodze darowizny i uwzględniając, że czynność ta spowodowała jego niewypłacalność, przy jednoczesnym braku dowodów przeciwnych, należało uznać, iż działał on ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Skoro dokonał on czynności nieodpłatnej i to na rzecz osoby bliskiej, to wobec treści art. 527 § 3, 527 § 4 oraz 528 k.c. nie było konieczne dalsze badanie świadomości pokrzywdzenia wierzyciela. Skoro doszło w dniu 21 października 2010 roku do dokonania przez D. G. darowizny tej nieruchomości na rzecz jej matki – pozwanej D. M. (1) to ocena uznania za bezskuteczną kolejnej umowy winna nastąpić na podstawie art. 531 § 2 k.c. Stosownie do tego przepisu, gdy osoba trzecia rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel może wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło, jeżeli osoba ta wiedziała o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną albo jeżeli rozporządzenie

było nieodpłatne. Alternatywa wskazana w tym przepisie jest alternatywą rozłączną, co wobec faktu, iż pozwana D. M. (1) otrzymała korzyść majątkową w postaci zabudowanej nieruchomości w drodze darowizny a więc nieodpłatnie, oznacza zasadność żądania pozwu. Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd Okręgowy powołał ogólną zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy wskazaną w art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku złożyła pozwana zaskarżając orzeczenie w całości, wnosząc o zmianę wyroku i oddalenie powództwa ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wniosła ona także zażalenie na postanowienie o sprostowaniu z dnia 25 października 2013r.

Uzasadniając zażalenie zarzuciła:

1) Naruszenie art. 350 §1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a w sytuacji kiedy to wpisanie prawidłowego nazwiska strony umowy z dnia 21 października 2010r. (...) w miejsce błędnego M.-M.” nie stanowiło oczywistej omyłki pisarskiej, jak również wystąpienie tej wadliwości nie wynikało z niestaranności sądu, a było skutkiem błędu strony, co czyniło niedopuszczalnym stosowanie przedmiotowej normy prawnej w zaistniałym stanie rzeczy;

2) Naruszenie art. 321 §1 k.p.c. albowiem dokonanie sprostowania są ostatecznie wyrokował co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem powoda, co stanowiło nieuzasadnioną ingerencję sądu w istotny i kluczowy fragment żądania, wbrew zasadzie związania sądu żądaniem powództwa i skutkowało niedopuszczalną konwalidacją żądania powódki.

Wniosła o uchylenie postanowienia o sprostowaniu.

Uzasadniając apelację skarżąca zarzuciła naruszenie:

- art. 321§1 k.p.c. poprzez dokonanie sprostowania zaskarżonego orzeczenia i ostatecznie wyrokowania co do przedmiotu, który nie był przedmiotem żądania,

- art. 232k.p.c. w zw. z art. 227k.p.c. w zw. z art. 6 §2 k.p.c. poprzez przyjęcie, że strona powodowa wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności , z których wywodzi skutki prawne tj istnienia podlegającej ochronie wierzycelności i ich wysokości, działania dłużnika W. G. ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela podczas dokonania umowy darowizny na rzecz żony D. G. oraz wykazania , iż w skutek dokonania darowizny dłużnik stał się niewypłacalny w jakimkolwiek stopniu pomimo, że powódka nie przedstawiła dowodów wystarczająco obrazujących sytuację majątkową dłużnika,

- art. 233§1 k.p.c. w zw. z art. 328§ 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego co do ustalenia istnienia wierzycelności i ich wysokości , które przysługiwały powodce z tytułu niezapłaconego podatku od środków transportu i pominięcie wniosków dowodowych mających na celu sprawdzenie prawidłowości decyzji , które stały się podstawą obciążenia dłużnika podatkiem . Zdaniem pozwanej decyzja była dotknięta wadą nieważności względnie dotyczyła należności przedawnionych.,

- art. 233§1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów , dokonanej w sprawie pobieżnie i wybiorczo , wbrew zasadom logiki i doświadczenia życiowego w wyniku uznania, że dłużnik zawierając umowę ze swoją żoną działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, podczas gdy wedle decyzji podatkowych odpowiedzialność za zobowiązania dotyczy okresu 1995-2008r. a do przedmiotowej czynności doszło w październiku 2010r. ,

- art. 129§2 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. poprzez przyznanie wartości dowodowej kserokopiom dokumentów przedstawionych przez stronę powodową pomimo, że nie zostały one poświadczane przez pełnomocnika i nie mogły stanowić dowodu,

-art. 328§2 k.p.c. w zw. z art. 233§1 k.p.c. poprzez lakoniczne wyjaśnienie przesłanek zastosowania w danych okolicznościach faktycznych art. 527§3k.p.c. podczas gdy norma ta nie ma zastosowania w sprawie.. Ponadto skarżąca zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na nieuwzględnieniu , że Prezydent Miasta T. nie był jako organ podatkowy uprawniony do wydania decyzji określającej wysokość

zobowiązania podatkowego, gdyż nie negował wysokości zobowiązań wynikających z deklaracji podatnika, ponadto błędnie określił wymiar podatku nie biorąc pod uwagę, że większość środków transportu została zbyta w latach 2000-2004r. co skutkowało przejściem obowiązku na nowych właścicieli, wobec czego zachodziły podstawy do przestankowego stwierdzenia nieważności decyzji a w konsekwencji podstawy przyjęcia nieistnienia wierzytelności podlegających ochronie. Decyzje te nie korzystały z domniemania prawdziwości. Ponadto z ostrożności podniesiono zarzut przedawnienia wierzytelności stwierdzonych decyzjami wydanymi w 2006r. .

Pozwana zarzuciła też naruszenie prawa materialnego a to:

- art. 6 k.c. w z. z art. 531§2 k.c. poprzez ich błędne zastosowanie do ustalonego w sprawie stanu faktycznego co skutkowało wadliwym uznaniem za bezskuteczna umowy darowizny nieruchomości zawartej w dniu 21 października 2010r. przez pozwaną i D. M. (2) wyszczególniona w żądaniu pomimo, że pozwana zawarła umowę z D. G. ,

- art. 6 k.c. w zw. z art. 527§1 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie ,polegające na nieuwzględnieniu powództwa mimo, że strona powodowa nie skonkretyzowała i nie wskazała wierzytelności , której ochrony się domagała co tym samym dyskwalifikuje roszczenie,

- art. 527§1 k.c. w zw. 41 k.r.i op. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie a polegające na wadliwym uznaniu , że doszło do pokrzywdzenia wierzyciela w skutek nieodpłatnego rozporządzenia przez D. G. nieruchomości , która stanowił składnik majątku wspólnego . Zdaniem skarżącej z uwagi na datę czynności tylko w sytuacji wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania możliwym było uznanie czynności prawnej za bezskuteczną co w tej sytuacji nie miało miejsca Tym bardziej , że brak było podstaw do przeniesienia odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe na D. G.,

- art. 529k.c. poprzez błędne zastosowanie , wyrażające się w uznaniu , że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli jeżeli już w chwili darowizny był niewypłacalny mimo, że brak było dowodów na niewypłacalność dłużnika,

- art. 531§2 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, że w skutek czynności prawnej dłużnika pozwana jako osoba „czwarta” uzyskała korzyść majątkową na skutek nieodpłatnego rozporządzenia , pomimo, że przedmiotem rozporządzenia była nieruchomość , w której obok udziału uzyskanego od dłużnika D. G. rozporządziła swoim udziałem nie będąc dłużnikiem powódki co potwierdza decyzja z dnia 29 lutego 2012r. ,

- art. 117§1 k.c. w zw. z art. 70 §4 ordynacji podatkowej w zw. z art. 6 k.c. poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy Sąd nie uwzględnił zarzutów odnośnie nieważności decyzji podatkowych , pomimo podniesienia zarzutu przedawnienia , wymagającego zbadania czego sąd zaniechał.

Strona powodowa wniosła o oddalenie zażalenia i apelacji oraz wniosła o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Rozpoznając zażalenie Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 350 k.p.c., sąd może z urzędu prostować niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Na tej podstawie można sprostować orzeczenie także w zakresie przedmiotu rozstrzygnięcia. W judykaturze wprawdzie jednolicie przyjmuje się, że zastosowanie art. 350 k.p.c. nie może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia pod względem przedmiotowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 1976 r., II CZ 97/76, nie publ.: z dnia 3 marca 1976 r., II CZ11/76, nie publ.), jednakże taka zmiana w tej sprawie nie wystąpiła. Treść żądania określa także podstawa faktyczna powództwa a w niej wskazano prawidłowo brzmienie nazwiska darczyńcy, co zresztą potwierdza także treść uzasadnienia postanowienia tut. Sądu z dnia 6 czerwca 2013r. sygn. akt I ACz 947/13 k-126, gdzie wskazano prawidłowo nazwisko M.-G.. Trzeba przy tym zauważyć, że poza błędnym wskazaniem drugiego członu nazwiska jednej ze stron tej umowy, wszystkie pozostałe dane dotyczące tej czynności

prawnej pozwalają jednoznacznie zidentyfikować przedmiot rozstrzygnięcia w ramach niniejszego postępowania. Darowizna została dokonana w formie aktu notarialnego, zatem identyfikacja czynności prawnej była możliwa również na podstawie dodatkowych danych wskazanych w żądaniu, takich jak data i miejsce sporządzenia aktu, danych notariusza, nr repertorium, jak również dokładnego oznaczenia przedmiotu dokonanej czynności ze wskazaniem nr księgi wieczystej. Niewątpliwym więc jest, że na skutek dokonania sprostowania nie doszło do przedmiotowego a tym bardziej podmiotowego przekształcenia, tym bardziej że D. G., której nazwisko błędnie określono w wyroku, nie była stroną niniejszego postępowania. Omyłka dotycząca brzmienia nazwiska darczyńcy była oczywista, stąd wbrew stanowisku skarżącej nie doszło do naruszenia przepisu art. 321 §1 k.p.c. Strona powodowa wносиła o uznanie za bezskuteczną względem niej konkretnie oznaczonej czynności prawnej, której identyfikacja byłaby w tym wypadku możliwa również bez wskazania stron tej umowy. Powód precyzyjnie określił podstawę faktyczną i prawną swojego powództwa, powołując na jej poparcie konkretne dowody, w tym postaci umowy, której dotyczy roszczenie. Przyjęcie stanowiska odmiennego prowadziło do nadmiernego formalizmu, który nie jest w tym przypadku uzasadniony. Trzeba bowiem zaznaczyć, że w orzecznictwie utrwalony jest także pogląd, w świetle którego związanie granicami żądania nie oznacza, że sąd związany jest w sposób bezwzględny samym sformułowaniem zgłoszonego żądania. Jeżeli treść żądania sformułowana jest niewłaściwie, niewyraźnie lub nieprecyzyjnie, Sąd może, a nawet ma obowiązek odpowiednio je zmodyfikować, jednakże zgodnie z wolą powoda i w ramach podstawy faktycznej powództwa (zob. wyrok SN z dnia 28 czerwca 2007 r., IV CSK 115/07, Lex nr 358817). Trudno na podstawie twierdzeń pozwu oraz okoliczności faktycznych w nim wskazanych oraz stanowiska strony powodowej wyrażonego w toku postępowania wyprowadzić stanowiska o rzekomo odmiennej od przyjętej przez Sąd woli, co do zakresu przedmiotowego rozstrzygnięcia. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie pozwanej, przyjmując za podstawę art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c.

Powyższe rozstrzygnięcie czyni automatycznie niezasadnym zarzuty apelującej co do wyrokowania o przedmiocie nie objętym żądaniem. Nie są także zasadne zarzuty apelacji kwestionujące prawidłowość oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji. Treść ustaleń została dokonana na podstawie jednoznacznych dowodów wskazujących, że doszło do dokonania nieodpłatnego rozporządzenia składnikiem majątku wspólnego na majątek odrębny dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela a następnie rozporządzenia tą korzyścią w sposób nieodpłatny na rzecz pozwanej. Jednocześnie też wykazano, że stronie powodowej przysługiwała zaskarżalna wierzytelność istniejąca zarówno w chwili dokonania obu kwestionowanych czynności jak i w chwili orzekania. Sąd apelacyjny uznaje więc te ustalenia za własne doprecyzowując jedynie, że wierzytelność stwierdzona decyzjami powołanymi w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia obejmuje należności główne w łącznej kwocie 35413, 92 zł oraz należne odsetki przy uwzględnieniu powołanej przez Sąd Okręgowy wpłaty dokonanej dnia 28 stycznia 2009 roku, której nie uwzględniło rozliczenie dokonane na 31 grudnia 2008r. k-30. Wierzytelność strony powodowej istniała już w momencie dokonania czynności. Uwierzytelnione odpisy decyzji nie miały wprawdzie charakteru dokumentu urzędowego, jednakże odzwierciedlały treść oryginałów. Pozwana nie podnosiła w toku procesu zarzutu, że treść odpisów odbiega od oryginału, potwierdzała, że takie decyzje zostały wydane i potwierdzała ich treść w odpowiedzi na pozew, co więcej wręcz przyznawała ostateczność decyzji co wprost wynika z dołączonego do odpowiedzi na pozew wniosku z dnia 1 lipca 2013r. o stwierdzenie nieważności decyzji k-151. Pozwana skarżąc te decyzje nie podnosiła takiej wadliwości decyzji, która mogła prowadzić do oceny, że decyzje wydano z pominięciem jakiejkolwiek procedury, lecz zarzucała niezgodność z prawem i niezasadność merytoryczną. Prawidłowość zaś decyzji podatkowej powinna być badana we właściwym postępowaniu administracyjnym. Wprawdzie decyzje powołane w pozwie miały charakter deklaracyjny a związanie treścią decyzji deklaracyjnych nie ma charakteru bezwzględnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2012 r. II BU 2/12, nie publ. LEX nr 1276217, niemniej w oparciu o te decyzje zostały wydane tytuły wykonawcze stanowiące podstawę egzekucji. W orzecznictwie przyjmuje się, że nie jest dopuszczalne ustalanie w postępowaniu przed sądem powszechnym nieistnienia zobowiązania podatkowego, jeżeli zostało ono stwierdzone administracyjnym tytułem wykonawczym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 listopada 2010r. sygn. akt III CZP 88/10, OSNC 2011/6/63). Bezprzedmiotowe były więc wnioski dowodowe mające obalić skutki wydania decyzji i tytułów wykonawczych, gdyż te należy kwestionować we właściwym postępowaniu administracyjnym, jak też niezasadny był zarzut naruszenia art. 129§2 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. To, że dłużnik wszczął postępowanie o stwierdzenie nieważności powołanych decyzji nie uchyla skutków wydania tych

decyzji i ich ostateczności i Sąd drugiej instancji podziela stanowisko Sąd Okręgowy co do braku podstaw do zawieszenia postępowania do czasu rozpoznania skarg administracyjnych. Nie jest zasadny zarzut niezaskarżalności, czy wygaśnięcia wierzytelności powoływany przez odwołaniem do przedawnienia. Nie kwestionując stanowiska, że przedawnienie prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania podatkowego (art. 59 ordynacji podatkowej) należy zauważyć, że wydanie tytułów wykonawczych a następnie wszczęcie egzekucji administracyjnej doprowadziło jednak do przerwania biegu przedawnienia. Niewątpliwym faktem prowadzenia egzekucji wskazuje, że do takiego wygaśnięcia nie doszło. Z treści raportów k- 31 i nast. wynika, że pierwsze czynności egzekucyjne zostały dokonane już w 1998r. co przerwało bieg terminu przedawnienia aż do dnia zakończenia egzekucji. Nawet jednak przy przyjęciu za apelującą, że art. 21 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 143, poz. 1199) wprowadzał bezpośrednie stosowanie przepisów ustawy także w odniesieniu do zobowiązań podatkowych, co do których toczy się nadal egzekucja to trzeba zauważyć, że nie doszło do uchylecia skutków czynności egzekucyjnych dokonanych przed nowelizacją a więc także skutków przerwania biegu terminu przedawnienia. Skutki więc obowiązywania przepisu art. 70 ust. 4 w nowym brzmieniu, dotyczącym rozpoczęcia na nowo biegu terminu przedawnienia, nie mogły mieć mocy wstecznej. Rozpoczęcie terminu przedawnienia mogło nastąpić dopiero z chwilą wejścia w życie tej ustawy tj. 1 stycznia 2005r. W 2009r. doszło do czynności zajęcia rachunków bankowych k-86. Nie ma znaczenia, że to zajęcie nie przyniosło efektu. Czynność ta miała oparcie w art. 80 § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który nie wymaga jednoczesności zawiadomienia dłużnika o tej czynności. Raporty złożone w sprawie rzeczywiście nie wskazują czy doszło do zawiadomienia dłużnika o dokonaniu tej czynności. Sąd Apelacyjny nie podziela jednak stanowiska skarżącej, że strona powodowa winna była wykazać prawidłowość doręczenia zawiadomienia i innych przesłanek przerwania przedawnienia. Z uwagi bowiem na treść art. 59 §1 ustawy z dnia 17 czerwca 1976r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz.U. 2012r. poz. 1015 ze zm.) sam fakt, że nadal toczy się egzekucja administracyjna tworzy domniemanie skuteczności zajęcia i istnienia wierzytelności. W. G. dokonując wraz z żoną przesunięcia majątkowego na jej majątek odrębny nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) położonej w T. obręb (...) uniemożliwił egzekucję wskazanych wierzytelności z tej nieruchomości. Do momentu tej czynności był to majątek podatnika. Przepis art. 29 § 1 ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 u.s.u.s. ustanawia odpowiedzialność zobowiązanego nie tylko majątkiem osobistym, ale także majątkiem wspólnym. (...) tego obowiązku służy art. 27c u.p.e.a., który określa sposób włączenia do postępowania egzekucyjnego małżonka nie będącego zobowiązanym. Nawet więc jeżeli umorzono w stosunku do D. G. postępowanie w sprawie przeniesienia odpowiedzialności podatkowej to i tak musiałaby ona znosić egzekucję z majątku wspólnego jej i jej męża tj dłużnika. Niezasadny jest więc także zarzut naruszenia art. 527§1 k.c. w zw. 41 k.r.i op . W świetle art. 527 §2 k.c. niewątpliwie istnieje związek przyczynowy pomiędzy czynnością dokonaną przez małżonków a możliwością egzekucji, tym bardziej że egzekucja wcześniej wszczęta z innych składników była nieskuteczna. Dodatkowe więc dowodzenie sytuacji majątkowej przez stronę powodową nie było potrzebne. Dłużnik mając wiedzę o bezskuteczności prowadzonej przeciwko niemu egzekucji administracyjnej musiał mieć świadomość, że dokonując czynności prawnej dotyczącej majątku wspólnego z którego możliwa jest egzekucja administracyjna uniemożliwi a przynajmniej utrudni zaspokojenie wierzyciela z tego majątku. To, że nie uznawał się on za dłużnika, nie zmienia świadomości pokrzywdzenia strony powodowej. Stosunek bliskości wskazuje, że żona dłużnika miała również świadomość, że dłużnik działał z pokrzywdzeniem wierzyciela i szersze wyjaśnienie zasad stosowania domniemania z art. 527§2 k.c. nie było potrzebne. Z uwagi jednak na nieodpłatny charakter czynności między małżonkami wiedza małżonki dłużnika nie jest aż tak istotna wobec treści art. 528k.c. Korzyścią było zwiększenie majątku osobistego małżonki dłużnika o przedmiot zagrożony egzekucją. Czynność między małżonkami nie miała jakiegokolwiek ekwiwalentu. Uszczuplenie majątku wspólnego było bowiem nieproporcjonalne względem przysporzenia. Dalsze rozporządzenie korzyścią na rzecz pozwanej również było nieodpłatne . W wypadku zaś, gdy osoba trzecia (w tym przypadku małżonka dłużnika) rozporządziła uzyskaną korzyścią, wierzyciel mógł wystąpić bezpośrednio przeciwko osobie, na której rzecz rozporządzenie nastąpiło (art. 531§2 k.c. Wobec faktu, że rozporządzenie na rzecz pozwanej było nieodpłatne wiedza pozwanej o okolicznościach uzasadniających uznanie czynności dłużnika za bezskuteczną nie miała znaczenia. Uwzględniając, że skarga pauliańska ma umożliwić zaspokojenie się wierzyciela z przedmiotu, do którego prawo przysługuje osobie trzeciej lub osobie kolejnej ubezwłasnowolnieniu podlega ta czynność prawna, w wyniku której prawo do przedmiotu majątkowego należącego poprzednio do dłużnika nabyła osoba trzecia lub osoba kolejna (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2006r. sygn. akt V CSK 330/06 LEX 610101).

Sąd Apelacyjny podziela więc stanowisko Sądu Okręgowego o zasadności roszczenia. Zmiana zaskarżonego wyroku podyktowana jest jedynie koniecznością konkretyzacji wierzytelności chronionej przedmiotowym roszczeniem. Sentencja wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną powinna określać konkretną wierzytelność, której zaspokojeniu ma służyć (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004r. sygn. akt IV CK 418/02 LEX 602392). Uwzględnienie żądania pozwu nie dotyczy wszystkich wierzytelności strony powodowej lecz tylko objętych podstawą powództwa a stwierdzonych w tym przypadku wskazanymi decyzjami organu podatkowego. Takie ograniczenie zaskarżonego wyroku mieści się w granicach środka odwoławczego. Tylko więc w tym zakresie Sąd Apelacyjny w uwzględnieniu apelacji zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386§1 k.p.c. W pozostałej części apelację jako niezasadną oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1i 3 k.p.c. w zw. z art. 391§1k.p.c. przy uwzględnieniu nieznacznej części uwzględnienia apelacji przy zastosowaniu § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. 2013r. poz. 490).